

Romeinen – hoofdstuk 9

*Vertaling Bible Commentary van Andrew Wommack
Wiebrig Calderhead, 2009*

(Om in Word naar een eindnoot te springen: plaats de cursor bij de eindnootverwijzing, kies Beeld (menubalk) – voetnoten. Om terug te gaan naar de tekst: zet de cursor in de eindnoot, klik rechts, kies "Ga naar eindnoot")

Hoofdstuk 9

1 Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet, want mijn geweten betuigt mij dit mede door de heilige Geest:

Opmerking 1 bij Romeinen 9:1: Paulus doet heel veel moeite om te bewijzen dat wat hij zegt de waarheid is. Dit moet hij wel verklaren, want wat hij zegt in vers 3 zou, als er geen uitleg was gegeven, beslist kunnen worden opgevat als een overdrijving.

2 ik heb een grote smart en een voortdurend hartzeer.

Opmerking 2 bij Romeinen 9:2: Dit is niet in tegenspraak met andere verklaringen van Paulus (2 Kor. 7:13; Gal. 5:22-23; Fil. 1:4, 18; 2:2, 18; Kol. 1:24; 1 Tess. 3:9; 5:16; Filemon 1:7)¹. Paulus leefde in de blijdschap van de Heilige Geest, zoals hij ook anderen vertelde te doen. Er was echter deze voortdurende smart en hartzeer waar het de ongelovige Joden betrof.

Dit is vergelijkbaar met mensen die een geliefde hebben verloren. Na verloop van tijd komen ze er in zoverre overheen dat ze als een zeer vrolijk iemand kunnen worden beschouwd. Maar er is altijd een leegte in hun hart. Op dezelfde manier verheugde Paulus zich in de Heer maar hij had in zijn hart altijd dit grote verlangen naar de redding van de Joden.

3 Want zelf zou ik wel wensen van Christus verbannen te zijn ten behoeve van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees;

Opmerking 3 bij Romeinen 9:3: Wat een verklaring! Paulus zegt hier dat in plaats van de Joden hij liever naar de hel zou gaan als dat hun redding zou bewerkstelligen. Dit is niets anders dan de perfecte "agape"-liefde (zie opmerking 4 bij Joh. 13:35)² die Jezus demonstreerde toen Hij voor onze zonden stierf.

Hoewel dit verlangen van de kant van Paulus zeer aanbevelenswaardig is, is er niets dat hij had kunnen doen om te bereiken wat Jezus al niet volledig had bereikt. Paulus was speciaal door de Heer opgedragen om naar de heidenen te gaan. Toch zien we dat hij herhaaldelijk naar de Joden gaat, zelfs nadat hij had gezegd dat hij dat niet meer zou doen (zie opmerking 2 bij Hand. 13:14)³. Paulus ging zelfs, schijnbaar tegen de opdracht van de Heilige Geest in, naar Jeruzalem (zie opmerking 4 bij Hand. 21:4)⁴ en was meer dan bereid om zijn leven neer te leggen ter wille van de Joden (Hand. 21:13)⁵. Dit is een illustratie van zijn grote liefde voor de Joden, zoals hij hier ook beschrijft.

4 zij zijn Israëlieten, hunner is de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften:

5 hunner zijn de vaders en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus, die is boven alles, God, te prijzen tot in eeuwigheid! Amen.

6 Maar het is niet mogelijk, dat het woord Gods zou vervallen zijn. Want niet allen, die van Israël afstammen, zijn Israël,

Opmerking 1 bij Romeinen 9:6: Paulus had zojuist blijk gegeven van een bewegelijkheid met het Joodse ras die zo sterk was dat hij bereid was in hun plaats verdoemd te worden als dat hun redding tot gevolg zou kunnen hebben. Zoals hij in vers 2 zei, gaf dit hem "een grote smart en een voortdurend hartzeer."

Volgens de verzen 4 en 5 is één van de redenen dat hij zo intens naar de redding van de Joden verlangde omdat hij zelf een Jood was en zich er sterk bewust van was dat Christus de Joodse Messias was. Hoe ironisch was het dat Jezus tot het Zijne kwam en de Zijnen Hem niet hebben aangenomen (Joh. 1:11). Nu begint Paulus aan de redenering waardoor hij in staat was om met de tragische verwerping van Jezus door de Joden om te kunnen gaan.

De beloften die aan Abraham en zijn afstammelingen waren gemaakt, werden niet aan zijn fysieke nageslacht gemaakt, maar aan zijn geestelijke zaad (verzen 6-8). Daarom heeft het ware volk van God niet hun Messias verworpen. Er is een lichaam van gelovigen, bestaande uit gelovige Joden en heidenen, die het ware Israël van God zijn. Om dit te staven haalt Paulus de twee oudtestamentische voorbeelden aan van Isaak (vers 9) en Jakob (verzen 10-13) om te illustreren hoe de zegen van God niet via de normale methode van nalatenschap werd doorgegeven, maar door verkiezing.

Paulus had al tweemaal eerder in deze brief een aantal van deze gedachten onder woorden gebracht en hij gebruikte dezelfde redenering in zijn brief aan de Galaten.

7 en zij zijn ook niet allen kinderen, omdat zij nageslacht van Abraham zijn, maar: Door Isaak zal men van nageslacht van u spreken. (SV: Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: In Izaäk zal u het zaad genoemd worden.)

8 Dat wil zeggen: niet de kinderen van het vlees zijn kinderen Gods, maar de kinderen der belofte gelden voor nageslacht. (SV: Dat is, niet de kinderen van het vlees, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der belofte worden voor het zaad gerekend.)

Opmerking 2 bij Romeinen 9:8: Paulus haalt zes oudtestamentische verwijzingen aan om zijn bewering te staven dat Gods beloften aan Abraham en diens "zaad" gemaakt waren aan de geestelijke nakomelingen van Abraham en niet aan zijn fysieke.

Ten eerste was Isaak niet de eerstgeboren zoon van Abraham die recht had op het geboorterecht en de zegen. Toch verkreeg hij beide omdat hij door God was uitverkoren. Vervolgens was Jakob ook niet de eerstgeborene. Toch was hij

uitverkoren door God. Deze twee voorbeelden bevestigen dat Gods belofte niet door geboorte werd geërfd.

Paulus wijst er ook op dat voordat Jakob en zijn tweelingbroer Esau geboren werden, God aan Rebekka had verteld dat de oudere de jongere zou dienen. Ze waren nog niet eens geboren, zodat ze noch iets goeds of iets kwaads hadden gedaan waardoor God genoopt was deze keuze te maken. Dit betekende dat de zegen van Abraham ook niet werd verkregen door een persoonlijke prestatie, maar het was enkel gebaseerd op Gods verkiezing door genade.

9 Want er ligt een belofte in dit woord: omstreeks deze tijd zal Ik komen en Sara zal een zoon hebben.

10 Maar dit niet alleen; daar is ook Rebekka, bevrucht van één man, onze vader Isaak.

11 Want toen de kinderen nog niet geboren waren en goed noch kwaad hadden gedaan – opdat het verkiezend voornemen Gods zou blijven, niet op grond van werken, maar op grond daarvan, dat Hij riep, –

Opmerking 3 bij Romeinen 9:11: Paulus haalt deze oudtestamentische voorbeelden aan om aan te tonen dat degenen die als kinderen van Abraham waren beschouwd niet zijn fysieke afstammelingen waren, maar dat ze in dit geval door God waren verkozen voordat ze geboren werden. Dit bewijst dat de uitverkiezing van God niet is gebaseerd op geboorte of prestatie.

Sommige mensen hebben dit vers en het citaat uit Maleachi 1:2-3⁶ in het volgende vers echter opgevat als een voorbeeld van uiterste voorbeschikking. Ze redeneren dat Esau door God werd gehaat voordat hij geboren was. Daarom zijn sommige mensen door God voor vervloeking voorbeschikt terwijl anderen voor redding zijn voorbeschikt voordat ze zelfs maar geboren zijn. Dit betekent dat in dit geval iemand weinig keuze heeft. Maar dat is niet wat er in deze verzen staat.

Zoals in opmerking 2 bij Romeinen 8:29 is uitgelegd,⁷ is Gods voorbeschikking gebaseerd op Zijn voorkennis (zie opmerking 1 bij Rom. 8:29)⁸. Alleen diegenen van wie God van tevoren wist dat zij Hem zouden aannemen zijn uitverkoren en voorbeschikt. God dwong Jakob en Esau niet om de keuzes te maken die ze maakten. Maar door Zijn voorkennis was Hij in staat om te voorzien wie aan Hem gehoor zou geven en dat is degene die Hij koos.

Opmerking 4 bij Romeinen 9:11: Op dezelfde manier waarop de leerstelling van uitverkiezing is gebaseerd op Gods voorkennis is de voorbeschikking gebaseerd op Gods voorkennis. Dit is duidelijk te zien in 1 Petrus 1:2 waar staat dat we “de uitverkorenen naar de voorkennis van God, de Vader” zijn.⁹ God kiest niet een individu onafhankelijk van zijn vrije keuze. In plaats daarvan weet Hij door zijn voorkennis wie Hem zal kiezen en dit zijn de personen die Hij tot de Zijne verkiest.

12 werd tot haar gezegd: De oudste zal de jongste dienstbaar zijn,

Opmerking 5 bij Romeinen 9:12: Er is geen verslag van in de Schriften dat de mens Esau ooit de mens Jakob diende. Het nageslacht van Esau diende echter het nageslacht van Jakob (1 Kron. 18:13)¹⁰. Hoewel Paulus verwijst naar de feitelijke geboorte van deze twee mensen, verwijst de profetie die aan Rebekka

werd gegeven en de vervulling ervan naar de naties die uit deze twee mannen voortkwamen.

13 gelijk geschreven staat: Jakob heb Ik liefgehad, maar Esau heb Ik gehaat.

Opmerking 6 bij Romeinen 9:13: God haatte Esau niet en had Jakob lief terwijl ze nog in hun moeders schoot waren. Hij verkoos Jakob boven Esau als de erfgenaam van de zegen van Abraham voordat ze geboren waren, maar Esau had met God kunnen wandelen en door God gezegend kunnen worden als hij daarvoor had gekozen.

De tekst waarin Maleachi zegt "Jakob heb ik liefgehad, maar Esau heb Ik gehaat" werd ongeveer 570-525 v.Chr. geschreven, duizenden jaren na de geboorte van Esau en Jakob. Deze tekst zegt dus niet dat God Esau bij de geboorte haatte. In de Schrift wordt geen enkele keer vermeld dat God Esau als persoon haatte. Deze verwijzing naar Esau verwijst naar de natie Edom (de afstammelingen van Esau), net zoals de term Israël vaak verwijst naar de gehele natie van Israël en niet naar Jakob persoonlijk. God zegt dus dat Hij de natie Edom had verworpen en de natie Israël had verkozen.

Paulus haalt Maleachi niet aan om aan te tonen dat God Esau haatte en Jakob liefhad toen zij nog in de moederschoot waren, maar juist om te bevestigen dat de keuze die God maakte voordat ze geboren waren, gebaseerd op Zijn voorkennis, de juiste keuze was. Jakob werd een machtige man van God en Esau minachtte de dingen van God. Gods keuze voor Jakob zorgde er niet voor dat dit gebeurde. Dit citaat uit Maleachi bevestigt eenvoudigweg dat Gods voorkennis nauwkeurig was.

Zelfs voordat ze geboren waren, werd Jakob tot een hogere positie geroepen dan zijn broer Esau, maar dat laat geen enkele verwerping van Esau van de kant van God zien. Het is vergelijkbaar met de keuze van God voor de één om voorganger te worden terwijl de ander als oudste is geroepen. De oudste is niet minder dan de voorganger. Ze zijn gewoonweg tot andere posities geroepen. Jakob en Esau waren tot verschillende posities geroepen voordat ze ook maar enig goed of kwaad hadden gedaan. Dit illustreert dat verkiezing niet was gebaseerd op prestatie, maar op keuze.

14 Wat zullen wij dan zeggen: Zou er onrechtvaardigheid zijn bij God? Volstrekt niet!

Opmerking 7 bij Romeinen 9:14: Paulus probeert iedereen ervan te weerhouden om zijn beweringen zodanig op te vatten dat het zou lijken alsof God onrechtvaardig met de mensen zou omgaan. God kan genade aan één persoon aanbieden zonder dat Hij anderen onrechtvaardig behandelt. Het is zoals in de gelijkenis die Jezus in Matteüs 20:1-16 gaf: God behandelt iedereen rechtvaardig, maar Hij kiest ervoor om aan sommigen extra genade te geven. Betekent dit dat Hij onrechtvaardig is? Helemaal niet.

Als God ervoor kiest om iemand rekenschap te laten afleggen van zijn daden en keuzes die hij uit vrije wil heeft gemaakt, dan staat Hij volkomen in Zijn recht om dat op ieder moment te doen. In Lucas 13:1-9 geeft Jezus commentaar op de mensen die Pilatus had gedood en wiens bloed hij met hun offers had

vermengd en de mensen op wie de toren bij Siloam viel en daardoor gedood werden.¹¹ Hij stelde de vraag: "Waren deze mensen grotere zondaars dan anderen omdat zij dit lot ondergingen?" Hij beantwoordde Zijn eigen vraag door te zeggen dat iedereen zo'n oordeel verdient, maar in Zijn genade had God hen gespaard (zie opmerking 2 bij Luc. 13:2)¹².

Dan gaat Hij onmiddellijk door met een gelijkenis over de man met een onvruchtbare boom in zijn wijngaard. Hij wilde deze dode boom omhakken en vervangen door een andere, maar de wijngaardenier kwam op voor de boom en de eigenaar gaf hem wat extra tijd om te zien of hij de boom weer tot leven kon brengen (zie opmerking 1 bij Luc. 13:6)¹³. Evenzo verdienen wij allemaal het oordeel, maar door de bemiddeling van anderen zal God soms extra genade aan bepaalde mensen betonen.

Als Hij er echter voor kiest om Zijn genade niet aan iedereen te betonen en als Hij ons rekenschap laat afleggen van al onze daden, dan zou Hij volkomen in Zijn recht staan om dit te doen. Het is Zijn keuze. God heeft nooit een oordeel over iemand gebracht zonder dat Hij gerechtvaardigd was om dit te doen. Evenzo heeft Hij nooit genade aan iemand betoond waardoor Zijn behandeling van iemand anders onrechtvaardig zou zijn.

15 Want Hij zegt tot Mozes: Over wie Ik Mij ontferm, zal Ik Mij ontfermen, en jegens wie Ik barmhartig ben, zal Ik barmhartig zijn.

16 Het hangt dus niet daarvan af, of iemand wil, dan wel of iemand loopt, maar van God, die Zich ontfermt.

Opmerking 8 bij Romeinen 9:16: Er is een subtiele val waar veel mensen die door God zijn gebruikt inlopen. Ze zien wat God door hen tot stand heeft gebracht en ze beginnen te redeneren: "God moet me wel gebruiken omdat ik zo'n groot geloof heb." Maar dat is niet het geval. God heeft nog nooit iemand voor Zich laten werken die daarvoor gekwalificeerd is. God is veel genadiger dan dat wij trouw zijn.

17 Want het schriftwoord zegt tot Farao: Daartoe heb Ik u doen opstaan, opdat Ik in u mijn kracht zou tonen en mijn naam verbreid zou worden over de gehele aarde.

Opmerking 9 bij Romeinen 9:17: Sommige mensen hebben van dit woord van God over Farao een leerstelling gemaakt. Ze hebben de conclusie getrokken dat alles in ons leven in die mate door God is voorbeschikt dat onze vrije wil niet bestaat. Maar dat zegt de Heer hier niet.

We kunnen er zeker van zijn dat Farao meer dan voldoende gelegenheid had om gehoor te geven aan God voordat God zijn hart begon te verharderen. Omdat Farao zijn keuze al had gemaakt en zelfs al zover was gegaan om zichzelf goddelijk te verklaren en de Egyptenaren had bevolen hem te aanbidden, was God niet onrechtvaardig om hem hierom te veroordelen.

God maakte niet dat Farao was zoals hij was, maar Hij gebruikte de manier die Farao had gekozen voor Zijn eigen eer. God verhoogde Farao en gaf hem het leiderschap van de natie terwijl Hij zeker wel wist hoe hij zou reageren op Zijn verzoek om Zijn volk te laten gaan. Omdat Farao al zijn hart voor God had

verhard, was God niet onrechtvaardig om zijn hart nog meer te doen verharden totdat Zijn heerlijkheid volkomen zichtbaar werd.

Dit vers beschrijft dat God het verharde hart van Farao gebruikte voor Zijn eer, omdat Farao zijn kans al had gehad. God respecteerde zijn keuze en ontving glorie door Zijn overwinning op Farao en zijn legers.

18 Hij ontfermt Zich dus over wie Hij wil en Hij verhardt wie Hij wil.

19 Gij zult nu tot mij zeggen: Wat heeft Hij dan nog aan te merken? Want wie wederstaat zijn wil?

Opmerking 10 bij Romeinen 9:19: Het argument dat Paulus hier weerlegt is niet een juiste vertolking van wat hij gezegd had. Dit is te vergelijken met zijn verklaring in Romeinen 5:1 waar hij zei: "Wat zullen wij zeggen? Mogen wij bij de zonde blijven, opdat de genade toeneme?" Omdat hij wist dat iemand zijn onderwijs over genade zou opvatten als een excuus om te zondigen, trok hij een verkeerde conclusie en ging deze vervolgens weerleggen. Hier geeft hij ook een verkeerde opvatting van zijn verklaringen en vervolgens spreekt hij deze tegen.

20 Maar gij, o mens! wie zijt gij, dat gij God zoudt tegenspreken? Zal het geboetseerde soms tot zijn boetseerder zeggen: Waarom hebt gij mij zo gemaakt?

Opmerking 11 bij Romeinen 9:20: De waarheid die Paulus hier uiteenzet is het algemene punt dat in het boek Job wordt gemaakt. God verantwoordde Zich nooit aan Job, hoewel Job daarop had aangedrongen. In plaats daarvan bestrafte God hem voor zijn "ik weet alles"-houding (Job 38:18)¹⁴. God vroeg in feite aan Job wat voor recht hij had om aan zijn eigen onkreukbaarheid vast te houden ten koste van God (Job 40:3)¹⁵. Job begreep het toen God tot hem sprak vanuit een storm en hij vernederde zichzelf (Job 42:2-6)¹⁶. De boodschap van Paulus zou dezelfde reactie van ons moeten oproepen.

21 Of heeft de pottenbakker niet de vrije beschikking over het leem om uit dezelfde klomp het ene voorwerp te vervaardigen tot eervol, het andere tot alledaags gebruik? (SV: Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit dezelfde klomp te maken, het éne vat ter ere, en het andere ter oneer?)

Opmerking 12 bij Romeinen 9:21: Paulus haalt hier een voorbeeld aan van een tekst uit het Oude Testament uit Jeremia 18:3-6.¹⁷ In deze tekst stuurde God Jeremia naar het huis van de pottenbakker om een les te leren. Toen de pot die de pottenbakker maakte mislukte, maakte hij deze opnieuw. De Heer sprak tot Jeremia en zei: "O huis Israëls, zal ik niet met u kunnen doen zoals deze pottenbakker? Zie, als leem in de hand van de pottenbakker, zo zijt gij in Mijn hand, huis Israëls!"

Uit deze illustratie hebben sommige mensen de verkeerde conclusie getrokken dat de Heer sommige mensen slecht geschapen heeft en voor een leven van vervloeking heeft voorbestemd, niet vanwege hun eigen keuze, maar vanwege Gods keuze. Als we echter de tekst in Jeremia en de context ervan nader bekijken, dan is dit niet het geval.

Ten eerste begon de pottenbakker met een goede pot te maken, maar het leem was verdorven. Wiens schuld was dat? Het was niet de schuld van de pottenbakker. De klei was ondeugdelijk. De pottenbakker nam dus deze gebrekkige klei en in plaats van het weg te gooien modelleerde hij het opnieuw tot een andere pot die misschien niet zoveel waarde had als zijn oorspronkelijke ontwerp, maar nog steeds te gebruiken was.

Evenzo scheidt de Heer niet bepaalde mensen voor vernietiging. Ze kunnen echter door hun eigen keuze in gebreke blijven, wat niet te wijten is aan enige fout van de Schepper. In plaats van dat de Heer hen van de aarde verwijdt, zal Hij hun gruweldaden verdragen (vers 22). Hij kan hen zelfs in posities van gezag plaatsen zoals Hij bij de Farao deed, zodat Hij Zijn grote kracht door Zijn overwinning over hen en hun beramingen kan tonen. God kan nog steeds iemand gebruiken die Hem heeft verworpen, net zoals de pottenbakker een bedorven stuk klei kan nemen en er iets bruikbaars van kan maken.

Als je de tekst van de ervaring van Jeremia bij de pottenbakker verder leest, is duidelijk te zien dat de Heer geen dingen tegen iemands wil in doet.¹⁸ In de verzen 7-19 zegt de Heer dat als een volk zich bekeert wanneer Hij rampspoed over hen voorbereidt, Hij Zijn plannen voor hen zal veranderen. Dit laat er geen twijfel over bestaan dat onze keuze Gods keuze kan beïnvloeden.

22 En als God nu, zijn toorn willende tonen en zijn kracht bekend maken, de voorwerpen des toorns, die ten verderve toebereid waren, met veel lankmoedigheid verdragen heeft –

23 juist om de rijkdom zijner heerlijkheid bekend te maken over de voorwerpen van ontferming, die Hij tot heerlijkheid heeft voorbereid?

24 En dat zijn wij, die Hij geroepen heeft, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen,

Opmerking 13 bij Romeinen 9:24: In vers 6 was Paulus begonnen uit te leggen dat er een waarachtig volk van God was, dat niet gebaseerd was op nationaliteit, maar op geloof in God. Nu geeft hij vier citaten van oudtestamentische profeten om aan te tonen dat dit niet een nieuw idee is, maar dat het honderden jaren eerder was profeteerd.

25 gelijk Hij ook bij Hosea zegt: Ik zal niet-mijn-volk noemen: mijn-volk, en de niet-geliefde: geliefde.

26 En het zal geschieden ter plaatse, waar [tot hen] gezegd was: gij zijt mijn volk niet, daar zullen zij genoemd worden: zonen van de levende God.

27 En Jesaja roept over Israël uit: Al was het getal der kinderen Israëls als het zand der zee, het overschot zal behouden worden;

Opmerking 14 bij Romeinen 9:27: Dit vers kan ook gelezen worden als: "slechts een overschot zal behouden worden". Dat is precies het punt dat Paulus hier maakt. Zijn volgende verwijzing, in vers 29, naar Jesaja vult dit aan, en het benadrukt duidelijk dat er slechts weinig Joden zullen zijn die waarlijk Gods volk zijn.

28 want wat Hij gesproken heeft, zal de Here doen op de aarde, volledig en snel.

29 En gelijk Jesaja tevoren gezegd had: Indien de Here Sebaot ons geen zaad overgelaten had, als Sodom zouden wij geworden zijn en aan Gomorra zouden wij gelijk gemaakt zijn.

30 Wat zullen wij dan zeggen? Dit: heidenen, die geen gerechtigheid najaagden, hebben gerechtigheid verkregen, namelijk gerechtigheid, die uit geloof is;

Opmerking 1 bij Romeinen 9:30: Paulus zegt hier dat dit de conclusie of samenvatting is van wat hij in dit hoofdstuk uitlegt.

Opmerking 2 bij Romeinen 9:30: Dit is weer zo'n radicale verklaring van Paulus. De mensen die geen gerechtigheid najagen kunnen rechtvaardig worden. Hoe kan dat? Het antwoord op deze vraag ligt in Gods genade.

Door genade heeft God voor iedereen, los van hun daden, rechtvaardiging aangeboden. Als iemand dit gelooft en als gave ontvangt, zal God hem rechtvaardig verklaren. Dat is wat er met de heidenen gebeurde. Ze hadden de reputatie dat ze God niet zochten (Ef. 4:17-19, 1 Petr. 4:3)¹⁹ en toch aanvaardden de heidenen in het algemeen Gods gave van redding, terwijl de Joden, die God zochten, in het algemeen Zijn gave verwierpen. In de verzen 32-33 geeft Paulus de reden hiervoor.

Mensen die Gods genade niet begrijpen zullen altijd verward zijn en niet kunnen geloven dat iemand die moreel niet zo'n goed leven heeft geleid voor het aangezicht van God rechtvaardig kan zijn terwijl iemand die moreel goed is voor Zijn aangezicht onrechtvaardig kan zijn. Rechtvaardiging is gebaseerd op geloof, niet op daden.

31 doch Israël, hoewel het een wet ter gerechtigheid najaagde, is aan de wet niet toegekomen.

32 Waarom niet? Omdat het hierbij niet uitging van geloof, maar van vermeende werken. Zij hebben zich gestoten aan de steen des aanstoots,

Opmerking 3 bij Romeinen 9:32: Waarom kan iemand die zo hard probeert om God te behagen verworpen worden terwijl iemand die God helemaal niet heeft gezocht in een rechtvaardige relatie met Hem kan komen? Dit is een belangrijke vraag en het antwoord hierop is één van de meest diepzinnige leerstellingen in de Schrift.

Paulus geeft het antwoord op zijn eigen vraag. Het antwoord is geloof en in Wie wordt geloofd. De Joden waren ijverig voor de dingen van God (Rom. 10:2)²⁰, maar hun geloof was in henzelf. Ze vertrouwden erop dat ze de gunst van God konden verdienen door hun rechtvaardige daden. Aan de andere kant hadden de heidenen geen heiligheid om op te vertrouwen, dus toen ze het evangelie hoorden dat Jezus onze schulden had betaald, aanvaardden ze gretig Zijn "gave" van redding, terwijl de religieuze Joden hun vertrouwen in zichzelf om gered te worden niet konden loslaten.

Hetzelfde probleem bestaat ook vandaag nog. Miljoenen kerkmensen proberen een heilig leven te leiden, maar ze hebben niet een waarachtig geloof in Jezus als hun Redder. Als ze voor God zouden komen te staan en Hij hen zou vragen wat ze hadden gedaan om redding te verdienen, zouden ze onmiddellijk al hun heilige daden vertellen; naar de kerk gaan, offers geven, enz. We komen altijd

tekort aan de volmaakte norm van God, ongeacht hoe goed onze daden zijn vergeleken met die van anderen. Het enige antwoord op deze vraag waardoor we toegang tot de hemel kunnen krijgen is als we zeggen: "Mijn enige aanspraak op redding is geloof in Jezus als mijn Redder." Alles wat meer of minder is, is verdoemd.

Opmerking 4 bij Romeinen 9:32: Er is een verschil tussen werken van geloof (1 Tess. 1:3; 2 Tess. 1:11)²¹ en werken der wet (Gal. 2:16; 3:2, 5, 10)²². Het verschil ligt niet in de daad zelf, maar in de houding. Een werk van de wet is een daad van rechtvaardigheid of heiligheid die gedaan wordt om de gunst van God te verdienen. Een werk van geloof kan dezelfde daad van rechtvaardigheid of heiligheid zijn, maar het wordt gedaan als een liefdesdaad (1 Tess. 1:3). Het wordt niet gedaan om gunst te krijgen, maar uit dankbaarheid voor de gunst die ons in Christus al is geschonken. Werken der wet en werken van geloof in Jezus zijn tegenovergesteld aan elkaar (Rom. 11:6)²³.

Opmerking 5 bij Romeinen 9:32: Jezus is de steen des aanstoots waar Paulus van spreekt. God heeft Jezus precies midden in het pad van ieder mens geplaatst. Degenen die hun volledige vertrouwen niet in Jezus stellen omdat ze op zichzelf vertrouwen zullen struikelen en in de hel vallen terwijl degenen die in Hem geloven nooit beschaamd zullen uitkomen (vers 33).

33 gelijk geschreven staat: Zie, Ik leg in Sion een steen des aanstoots en een rots der ergernis, en wie op hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen.

Opmerking 6 bij Romeinen 9:33: Degenen die aanstoot nemen aan Jezus zijn degenen die op zichzelf vertrouwen. Ze denken dat ze door God aanvaard zullen worden omdat ze uit zichzelf heilig leven. Het is vernederend om te moeten toegeven dat al onze rechtvaardigheid als een bezoedeld kleed is (Jes. 64:6)²⁴. Daarom zijn religieuze mensen altijd de vervolgers van waarachtige Christenen geweest (zie opmerking 6 bij Marc. 15:10)²⁵.

Opmerking 7 bij Romeinen 9:33: Deze aangehaalde tekst staat niet in precies dezelfde woorden in het Oude Testament. Het is waarschijnlijk dat Paulus het laatste gedeelte van Jesaja 28:16 aanhaalt.²⁶ Als dat zo is, dan verving Paulus de woorden "niet beschaamd" voor de woorden van Jesaja: "haast niet". In de context van oorlog is iemand die zich haast een beschrijving van iemand die in de strijd beschaamd werd.

Eindnoten Romeinen – hoofdstuk 9:

(Om in Word terug te gaan: zet de cursor in de eindnoot, klik rechts, kies "Ga naar eindnoot")

¹ 2 Kor. 7:13 Daarom zijn wij vertroost. En bij de troost, die ons ten deel gevallen is, zijn wij meer dan verblijd over de blijdschap van Titus, daar zijn geest door u allen verkwikt is.
Gal. 5:22-23 Maar de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. **23** Tegen zodanige mensen is de wet niet. Want wie Christus Jezus toebehoren, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd.
Fil. 1:4 immers, in al mijn gebeden bid ik telkens voor u allen met blijdschap,
Fil. 1:18 Wat doet het ertoe? In elk geval, hetzij met een bijoogmerk, hetzij in oprechtheid, wordt Christus verkondigd; en daarin verblijd ik mij, en zal ik mij ook verblijden.
Fil. 2:2 (dan) mijn blijdschap volkomen door eensgezind te zijn, één in liefdebetoon, één van ziel, één in streven,
Fil. 2:18 Verblijdt gij u evenzo en verblijdt u met mij.
Kol. 1:24 Thans verblijd ik mij over hetgeen ik om uwentwil lijd, en vul ik in mijn vlees aan wat ontbreekt aan de verdrukkingen van Christus, ten behoeve van zijn lichaam, dat is de gemeente.
1 Tess. 3:9 Want welke dank kunnen wij Gode over u vergelden voor al de blijdschap, waarmede wij ons om u verblijden voor onze God?
1 Tess. 5:16 Verblijdt u te allen tijde,
Filemon 1:7 Want ik heb veel vreugde en troost genoten in uw liefde, omdat het hart der heiligen door u verkwikt is, broeder.

² *Joh. 13:35 Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander.*
Opmerking 3 bij Joh. 13:35: Jezus zei niet dat allen zouden weten dat ze Zijn discipelen waren door onze leerstelling, onze rituelen, onze afkeer van zonde, of zelfs door de manier waarop we onze liefde voor God tot uitdrukking brengen. Hij zei heel duidelijk dat het enige kenmerk waardoor de wereld ons als Zijn volgelingen kan identificeren onze liefde voor elkaar is.
Diezelfde nacht bad de Heer tot Zijn Vader en gebruikte dezelfde gedachtengang toen Hij zei: “opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt” (Joh. 17:21). De enige manier waarop het lichaam van Christus net zo één zal zijn als de Vader en Zoon één zijn is door Gods soort liefde.
De eenheid van gelovigen, die alleen maar door een echte Goddelijke liefde kan komen, is het grootste middel voor evangelisatie dat de kerk heeft, of ooit zal hebben, volgens Jezus. Geen wonder dat satan de gelovigen elkaar in de haren laat vliegen. We geven jaarlijks miljarden dollars uit aan evangelisatie via televisie en radio, conferenties en campagnes en toch is de wereld niet bekeerd omdat het lichaam van Christus niet in liefde verenigd is.
De vroege kerk had niet zulke massale organisatorische structuren zoals we vandaag zien of de mogelijkheid om in slechts enkele uren naar iedere plaats ter wereld te reizen. Vergeleken met ons hadden ze bij lange na niet zoveel geld te besteden om het evangelie te verspreiden. En toch zeiden de heidenen van Tessalonica van Paulus en zijn metgezellen dat ze de wereld in opschudding hadden gebracht en ook bij hen waren gekomen (Hand. 17:6). Ze hadden in minder dan dertig jaar het evangelie aan de hele bekende wereld gebracht.
Voordat we ooit de grote opdracht van Matteüs 28:19-20 kunnen vervullen, moet er in de gemeente een opwekking van liefde komen en moeten leerstellingen en rituelen naar de achtergrond verdwijnen om plaats te maken voor liefde onder elkaar.

³ *Hand. 13:14 Doch zelf gingen zij van Perge verder en kwamen te Antiochië in Pisidië, en op de sabbatdag in de synagoge gegaan zijnde, namen zij plaats.*
Opmerking 2 bij Handelingen 13:14: Dit is de tweede keer dat de Schrift vermeldt dat Paulus en Barnabas de Joodse synagogen binnengingen om het evangelie te prediken (de eerste keer was in Handelingen 13:5). Dit was de normale methode van Paulus om het evangelie in deze streken te brengen (Ikonium – Handelingen 14:1; Tessalonica – 17:1; Berea – 17:10; Athene – 17:16-17; Korinte – 18:4; Efeze – 18:19; 19:8). Het is zelfs zo dat in Handelingen 17:2 staat “zoals hij gewoon was”.
Dit is met name interessant als je beseft dat de Heer al twee keer aan Paulus had verteld dat hij uitverkoren was om als apostel naar de heidenen te gaan (Hand. 9:15-16 en 22:14-15). Ook gebeurde het twee keer dat toen Paulus in de Joodse synagogen was en de Joden zijn boodschap van Christus als de Messias verwierpen, Paulus duidelijk zei dat hij vanaf die tijd het evangelie naar de heidenen zou brengen (Hand. 13:46 en Hand. 18:6). Toch ging hij in beide gevallen terug naar de synagogen om Jezus als de Christus te verkondigen. Weliswaar gingen de heidenen die de ware God zochten naar de Joodse synagogen (Hand. 13:47; 14:1; 17:4; 17:12; 18:4), maar de meeste heidenen waren niet in de synagogen.
De motieven van Paulus om dit te doen worden in de Schrift niet uitgelegd. Het is wel zo dat deze heidenen die naar de synagogen gingen de ware en levende God van de Joden zochten en van de heidenen in deze steden waarschijnlijk het gevoeligst waren voor de boodschap van het evangelie. Daarom was dit voor Paulus een logische plaats om te beginnen. Vanwege Paulus' eigen verklaringen hoe hij ernaar verlangde dat de Joden gered zouden worden (Rom. 9:1-3) en zijn handelingen om de Joden in Jeruzalem te kalmeren

(Hand. 21:20-26) lijkt het er echter op dat Paulus zijn bediening nooit tot alleen de heidenen beperkte, maar ook altijd probeerde om de Joden met de boodschap van het evangelie te bereiken.

⁴ *Hand. 21:4 En wij vonden de discipelen en bleven daar zeven dagen. Dezen zeiden Paulus door de Geest, dat hij zich niet naar Jeruzalem moest inschepen.*

Opmerking 4 bij Handelingen 21:4: Sommige mensen hebben geopperd dat dit vers eigenlijk niet zegt dat de Heilige Geest Paulus verbood om naar Jeruzalem te gaan. De Heilige Geest zei juist dat hij niet naar Jeruzalem zou moeten gaan als hij niet vervolgd wilde worden. Als dat het geval was, dan had Paulus een keuze en kon hij eenvoudigweg ervoor gekozen hebben om door te reizen naar Jeruzalem. Dit zou een antwoord geven op de vele vragen of dit een voorbeeld was dat Paulus God ongehoorzaam was. Hoewel er een argument voor is dat uit dit vers wordt geconcludeerd dat Paulus een keuze werd gegeven, wordt het niet duidelijk gezegd. Op het eerste gezicht zou dit vers suggereren dat Paulus de Heilige Geest ongehoorzaam was, hoewel dit helemaal niet strookt met zijn eerdere handelingen (bijv. Hand. 16:6-7) en zijn latere verklaringen (Hand. 23:1). Het is opmerkelijk dat Paulus in zijn latere brieven dit niet een zonde of vergissing noemt en dit geeft te meer een reden om ervan uit te gaan dat hij een keuze moet hebben gehad.

⁵ Hand. 21:13 Toen antwoordde Paulus: Wat doet gij, dat gij weent en mijn hart week maakt? Want ik voor mij ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de naam van de Here Jezus.

⁶ Mal. 1:2-3 Ik heb u liefgehad, zegt de HERE. En dan zegt gij: Waarin hebt Gij ons uw liefde betoond? Was niet Esau Jakobs broeder? luidt het woord des HEREN. Toch heb Ik Jakob liefgehad, maar Esau heb Ik gehaat; Ik heb zijn bergen tot een woestijn gemaakt en zijn erfdeel aan de jakhalzen der woestijn prijsgegeven.

⁷ *Rom. 8:29 Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen;*

Opmerking 2 bij Romeinen 8:29: Dit vers geeft de sleutel om het antwoord op de leer van voorbestemming te ontsluiten. Voorbestemming is afhankelijk van voorkennis.

Het woord "voorbestemming" of "predestinatie" betekent dat iets vooraf is vastgelegd of bepaald.

"Voorbestemmen" wordt slechts viermaal gebruikt in het Nieuwe Testament (Rom. 8:29, 30; Ef. 1:5, 11). Men heeft deze leerstelling zo opgevat dat het zegt dat God alles in iemands persoonlijke leven van tevoren heeft bepaald, inclusief of hij gered zal worden of verloren zal gaan. Deze opvatting komt niet consequent overeen met andere leerstellingen of voorbeelden in de Schrift. Dit geloof zal iemands motivatie om het kwade te bestrijden en het goede te doen vernietigen. Als God van tevoren al alles heeft bepaald wat in je leven zal gebeuren, dan is alles wat jou overkomt de wil van God, zelfs zonde. Dat is niet waar.

Dit vers beperkt Gods voorbestemming tot alleen diegenen waarvan Hij voorkennis had. Dit betekent dat alleen die mensen waarvan God wist dat zij Zijn aanbod tot redding zouden aanvaarden voorbestemd zijn. Hij bestemt mensen niet voor om gered te worden of verloren te gaan. Degenen die Hij tevoren gekend heeft in Christus zijn voorbestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld van Christus. Zoals we kunnen waarnemen, dwingt God zelfs niet eens om dat nu al te laten gebeuren. Bij sommige Christenen zal het niet gebeuren totdat zij hun verheerlijkte lichamen ontvangen, maar het zal gebeuren.

God gaf ieder individueel persoon een vrije wil en God zal die vrije wil geen geweld aan doen, behalve op de dag des oordeels. Zelfs dan zal God alleen die keuzes ten uitvoer brengen die ieder al uit eigen wil heeft gemaakt. Iedereen heeft een door God gegeven recht om naar de hel te gaan als hij dat wil.

Zoals in het vorige vers, Romeinen 8:28, vermeld, doet God alle dingen ten goede werken voor hen die God al liefhebben. Zelfs dan neemt Hij niet onze vrije wil weg. Niet alles wat ons overkomt is goed en van God. In Zijn oneindige wijsheid kan God het echter ten goede doen meewerken. Vers 29 gaat door om de waarheid verder uit te bouwen dat God vóór ons is en dat diegenen die bij Hem voor redding zijn gekomen tot het einde toe gered zullen zijn.

Als het juist wordt begrepen, geeft dit vers een grote geruststelling aan de gelovige dat God vóór hem is en met hem werkt om hem tot de wasdom der volheid van de Heer Jezus Christus te brengen (Ef. 4:13).

⁸ *Rom. 8:29 Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen;*

Opmerking 1 bij Romeinen 8:29: Het woord "voorkennis" verwijst ernaar dat God van tevoren weet wie Zijn aanbod tot redding zal aannemen voordat het feitelijk gebeurt. De Schrift leert ons dat wij (de gelovigen) in Christus voor de grondlegging der wereld zijn uitverkoren (Ef. 1:4). Gods almacht is zo oneindig dat Hij van tevoren onze keuzes kent.

De Schrift maakt ook bekend dat er een aantal dingen zijn die God niet van tevoren weet. In het boek Jeremia zei God tweemaal dat het niet in Hem was opgekomen dat de mensen hun kinderen aan demonische goden zouden offeren (Jer. 19:5; 32:35). Er zijn dingen waarvan God Zelf zei dat Hij ze niet had

voorzien.

Het is het meest waarschijnlijk dat de Heer almachtig is om alles van tevoren te weten, maar dat Hij er gewoon voor kiest om die almacht niet in iedere situatie te gebruiken. Hij vertelde ons om wijs te zijn tot het goede, maar onbesmet van het kwade (Rom. 16:19). Hij vertelde ons ook om te denken aan al wat waar is, al wat waardig is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat beminnelijk is, al wat welluidend is, al wat deugd heet en lof verdient. Dat is de manier waarop Hij ernaar verlangt dat wij zijn, omdat dat de manier is waarop Hij is.

Daarom toonde God Zich verrast toen Adam en Eva van de verboden boom hadden gegeten, omdat Hij het waarschijnlijk ook was. Zoals we er al met de tekst van Efeziërs 1:4 op hebben gewezen, koos God ons in Christus voor de grondlegging der wereld. Voordat de mens zelfs maar was geschapen, wist Hij dat de zonde zijn intrede zou doen en dat verlossing nodig was. Maar klaarblijkelijk gebruikte Hij deze voorkennis niet in die mate dat Hij iedere beweging die de mens zou maken wist. Er wordt hier geen reden voor gegeven, maar één reden is zeer zeker dat een absoluut gebruik van Gods voorkennis Zijn relatie met de mens in de weg zou staan.

God had twee engelen naar Sodom en Gomorra gestuurd om te zien of hun daden werkelijk zo slecht waren als Hij had vernomen (Gen. 18:20-19:29). De Heer stelde Abraham op de proef (Gen. 22:1-10). Nadat Hij Abraham op de proef had gesteld zei Hij: "Nu weet Ik, dat gij godvrezend zijt, en uw zoon, uw enige, Mij niet hebt onthouden." (Gen. 22:12). Het berouwde de Heer dat Hij Saul tot koning had aangesteld toen Hij zag hoe Saul bleek te zijn (1 Sam. 15:11). En de Schrift geeft nog veel meer voorbeelden.

Gods almacht om alles van tevoren te weten is onbeperkt, maar door Zijn keuze weet God niet ieder detail. Het begrijpen van voorkennis geeft een basis voor het begrijpen van voorbestemming, roeping en verkiezing (1 Petr. 1:2).

⁹ 1 Petr. 1:2 de uitverkorenen naar de voorkennis van God, de Vader, in heiliging door de Geest, tot gehoorzaamheid en besprenging met het bloed van Jezus Christus: genade en vrede worde u vermenigvuldigd.

¹⁰ 1 Kron. 18:13 En hij legde in Edom bezettingen, zodat alle Edomieten onderdanen werden van David. De HERE gaf David de overwinning overal waar hij heentrok.

¹¹ Luc. 13:2 Terzelfder tijd kwamen enigen tot Hem met het bericht over de Galileeërs, wier bloed Pilatus met hun offers vermengd had. En Hij antwoordde en zei tot hen: Meent gij, dat deze Galileeërs groter zondaars waren dan alle andere Galileeërs, omdat zij dit lot hebben ondergaan? Neen, zeg Ik u, maar als gij u niet bekeert, zult gij allen evenzo omkomen. Of meent gij, dat die achttien, op wie de toren bij Siloam viel en die erdoor gedood werden, schuldiger waren dan alle andere mensen, die in Jeruzalem wonen? Neen, zeg Ik u, maar als gij u niet bekeert, zult gij allen evenzo omkomen. En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand bezat een vijgeboom, die in zijn wijngaard was geplant, en hij kwam om vrucht daaraan te zoeken en vond er geen. En hij zei tot de wijngaardenier: Zie, het is nu al drie jaar, dat ik vrucht aan deze vijgeboom kom zoeken en ik vind ze niet. Hak hem om! Waarom zou hij de grond nutteloos beslaan? Hij antwoordde en zei tot hem: Heer, laat hem nog dit jaar staan, ik zal er eerst nog eens omheen graven en er mest bij brengen, en indien hij in het komende jaar vrucht draagt, (dan is het goed,) maar anders, dan moet gij hem omhakken.

¹² *Luc. 13:2 En Hij antwoordde en zei tot hen: Meent gij, dat deze Galileeërs groter zondaars waren dan alle andere Galileeërs, omdat zij dit lot hebben ondergaan?*

Opmerking 2 bij Luc. 13:2: Dit tekstgedeelte werpt een zelfde soort vraag op als toen de discipelen van Jezus Hem vroegen naar de blinde bedelaar in Johannes 9:1. Veroorzaakt buitensporige zonde een speciaal oordeel?

Jezus had net onderwezen dat bij het laatste oordeel iemands kennis een rol zou spelen. Zij die meer wisten zouden strenger worden geoordeeld dan zij die in onwetendheid zondigden. Soms kan een buitensporige zonde een speciaal oordeel teweeg brengen (voorbeelden: Er en Onan – Gen. 38:7-10; Nadab en Abihu – Lev. 10:1-2; Achan – Joz. 7:19-26; Herodes – Hand. 12:23). De genade van God kan echter de uitvoering van Zijn oordelen opschorten (Gen. 15:16; Luc. 13:6-9). In dit geval zei Jezus dat deze mensen niet grotere zondaars waren dan anderen. Het was juist Gods genade dat ze niet allen dit lot hadden ondergaan.

Jezus waarschuwde degenen die bij Hem waren om het uitblijven van Gods oordeel over hen niet als Gods aanvaarding te beschouwen (2 Petr. 3:9, 15), maar om in te zien dat tenzij ze zich bekeerden ze op dezelfde manier zouden omkomen. Dit is bij het laatste oordeel op iedereen van toepassing, maar het werd letterlijk de waarheid voor sommigen waarmee Jezus sprak toen Titus in 70 na Chr. Jeruzalem veroverde. Terwijl Jeruzalem in brand stond vielen de muren en werden veel mensen verpletterd.

¹³ *Luc. 13:6 En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand bezat een vijgeboom, die in zijn wijngaard was geplant, en hij kwam om vrucht daaraan te zoeken en vond er geen.*

Opmerking 1 bij Luc. 13:6: Het is belangrijk om deze gelijkenis in de context te zien. Jezus had net uitgelegd dat de Joden die door Pilatus waren gedood en degenen op wie een muur was gevallen niet voor veroordeling waren uitgekozen omdat ze buitensporige zonden hadden begaan. Het was juist Gods genade waardoor niet iedereen op zo'n manier werd vernietigd. Deze gelijkenis is een illustratie van wat Jezus zegt. God wordt voorgesteld als de eigenaar van deze wijngaard God (vgl. Matt. 21:33-43 en Luc. 20:9-16). Het volk Israël wordt voorgesteld door de vijgeboom. De Heer had het volk geplant om voor Hem de vrucht van rechtvaardigheid voort te brengen (Matt. 7:16-20), maar ze bleven onvruchtbaar. Het hele volk viel onder veroordeling ("hak hem om!" – Luc. 13:7), zoals wij ook een onvruchtbare boom zouden omhakken en hem vervangen door een goede boom. Jezus, die voorgesteld wordt als de wijngaardenier, bemiddelde voor het volk en verwerf een verlenging van Gods genade om te zien of het volk de vrucht van bekering zou voortbrengen (Matt. 3:8). Dat deden ze niet en ze werden in 70 na Chr. Omgehakt toen onder aanvoering van Titus het Romeinse leger Jeruzalem verwoestte. In deze gelijkenis laat Jezus zien dat als het niet vanwege Gods genade was geweest, ze al veroordeeld zouden zijn.

¹⁴ Job 38:18 Reikt uw begrip zover als de breedte der aarde? Vertel het, indien gij dit alles weet!

¹⁵ Job 40:3 Wilt gij zelfs mijn recht teniet doen, Mij in het ongelijk stellen om zelf gelijk te hebben?

¹⁶ Job 42:2-6 Ik weet, dat Gij alles vermoogt, en dat geen uwer plannen wordt verijdeld. „Wie is het toch, die het raadsbesluit omsluiert zonder verstand?” Daarom: ik verkondigde, zonder inzicht, dingen, mij te wonderbaar en die ik niet begreep. „Hoor nu, en Ik zal spreken; Ik wil u ondervragen, opdat gij Mij onderricht.” Slechts van horen zeggen had ik van U vernomen, maar nu heeft mijn oog U aanschouwd. Daarom herroep ik en doe boete in stof en as.

¹⁷ Jer. 18:3-6 Toen daalde ik af naar het huis van de pottenbakker, en zie, hij was juist bezig een werkstuk te maken op de schijf. Mislukte de pot die hij bezig was te maken, zoals dat gaat met leem in de hand van de pottenbakker, dan maakte hij daarvan weer een andere pot, zoals het de pottenbakker goed dacht te maken. Toen kwam het woord des HEREN tot mij: Zal Ik niet met u kunnen doen zoals deze pottenbakker, o huis Israëls? luidt het woord des HEREN. Zie, als leem in de hand van de pottenbakker, zo zijt gij in mijn hand, huis Israëls!

¹⁸ Jer. 18:7-17 Het ene ogenblik doe Ik over een volk en een koninkrijk de uitspraak, dat Ik het zal uitrukken, afbreken en verdelgen; maar bekeert zich dit volk waarover Ik een uitspraak deed, van zijn boosheid, dan zal Ik berouw hebben over het kwaad dat Ik hun dacht aan te doen. Het andere ogenblik doe Ik over een volk en een koninkrijk de uitspraak, dat Ik het zal bouwen en planten; maar, doet het wat kwaad is in mijn ogen door niet naar mijn stem te horen, dan zal Ik berouw hebben over het goede waarmee Ik had gezegd hun te zullen weldoen. Nu dan, zeg toch tot de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem: Zo zegt de HERE: zie, Ik bereid rampspoed over u en beraam tegen u een plan; bekeert u toch een ieder van zijn boze weg en betert uw handel en wandel. Doch zij zeggen: Het baat niet, want wij zullen onze eigen gedachten volgen en een ieder naar de verstoktheid van zijn boos hart handelen. Daarom, zo zegt de HERE: Vraagt toch onder de volken, wie zó iets heeft gehoord; iets zeer afschuwelijks heeft de jonkvrouw Israëls bedreven. Wijkt ooit van de rotsen der berghellingen de Libanon-sneeuw, of drogen ooit de koude, neerstromende wateren van de plasregen? Nochtans heeft mijn volk Mij vergeten; voor wat onwezenlijk is, ontsteken zij offers; zo zijn zij gestruikeld op hun wegen, de oude paden, door te gaan op de paden van een ongebaande weg, zodat zij hun land tot een ontzetting maken, tot een voorwerp van aanfluiting voor altoos; ieder die daar doortrekt, zal zich ontzetten en zijn hoofd schudden. Als een oostenwind zal Ik hen verstrooien voor de vijand; de nek zal Ik hun tonen, niet het aangezicht, ten dage van hun nood.

¹⁹ Ef. 4:17-19 Dit zeg ik dan en betuig ik in de Here, dat gij niet langer moogt wandelen zoals ook de heidenen wandelen, in de ijdelheid van hun denken, verduisterd in hun verstand, vervreemd van het leven Gods om de onwetendheid, die in hen heerst, om de verharding van hun hart. Zij hebben zich immers in hun verdoving overgegeven aan de losbandigheid om gretig winst te slaan uit allerlei onreinheid.
1 Petr. 4:3 Want er is tijd genoeg voorbijgegaan met het volbrengen van de wil der heidenen, toen gij wandeldet in allerlei losbandigheid, begeerten, dronkenschap, brassen, drinken en onzedelijke afgoderij.

²⁰ Rom. 10:2-3 Want ik getuig van hen, dat zij ijver voor God bezitten, maar zonder verstand. Want onbekend met Gods gerechtigheid en trachtende hun eigen gerechtigheid te doen gelden, hebben zij zich aan de gerechtigheid Gods niet onderworpen.

²¹ 1 Tess. 1:2-3 Wij danken God altijd om u allen, wanneer wij u gedenken bij onze gebeden, onophoudelijk gedachtig aan het werk uws geloofs, de inspanning uwer liefde en de volharding uwer hoop op onze Here Jezus Christus voor het oog van onze God en Vader.

2 Tess. 1:11 Hiertoe bidden wij ook te allen tijde voor u, dat onze God u de roeping waardig achte en met kracht alle welgevallen in het goede en het werk des geloofs volmake,

²² Gal. 2:16 wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken der wet, maar door het geloof in Christus Jezus, zijn ook zelf tot het geloof in Christus Jezus gekomen, om gerechtvaardigd te worden uit het geloof in Christus en niet uit werken der wet. Want uit werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden.

Gal. 3:2 Dit alleen zou ik van u willen weten: Hebt gij de Geest ontvangen ten gevolge van werken der wet, of van de prediking van het geloof?

Gal. 3:5 Die u de Geest schenkt en krachten onder u werkt, (doet Hij dit) ten gevolge van werken der wet, of van de prediking van het geloof?

Gal. 3:10 Want allen, die het van werken der wet verwachten, liggen onder de vloek; want er staat geschreven: Vervloekt is een ieder, die zich niet houdt aan alles, wat geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.

²³ Rom. 11:6 Indien het nu door genade is, dan is het niet meer uit werken; anders is de genade geen genade meer.

²⁴ Jes. 64:6 Wij zijn allen geworden als een onreine, al onze gerechtigheden als een bezoedeld kleet; wij vielen allen af als het loof en onze ongerechtigheden voerden ons weg als de wind.

²⁵ *Marc. 15:10 Want hij bemerkte, dat de overpriesters Hem uit nijd overgeleverd hadden.*

Opmerking 6 bij Marc. 15:10: De overpriesters hadden zichzelf en andere religieuze mensen misleid door te geloven dat ze Jezus vanwege goddelijke redenen hadden veroordeeld, maar zelfs een goddeloze heerser als Pilatus kon hun leugens doorzien. Religieuze gebondenheid verblindt de mensen meer voor de waarheid dan zonde.

De werkelijke motivatie achter de daden van de overpriesters en schriftgeleerden was jaloezie. Ze deden al hun religieuze werken om door de mensen gezien te worden (Matt. 23:5) en Jezus kreeg meer erkenning dan zij.

Hetzelfde geldt ook tegenwoordig nog voor vervolging. Alle twist is geworteld in hoogmoed (Spr. 13:10).

²⁶ Jes. 28:16 daarom, zo zegt de Here HERE: Zie, Ik leg in Sion een steen ten grondslag, een beproefde steen, een kostbare hoeksteen van een vaste grondslag; hij die gelooft, haast niet.